

Nr 52

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående anslag till Svenska livräddningssällskapet.

(3:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hilding m. fl.* (I: 392) och den andra inom andra kammaren av herr *Edlund m. fl.* (II: 494), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till Svenska livräddningssällskapets verksamhet för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

Till stöd för sitt yrkande har motionärerna anfört följande.

Under femårsperioden 1956—1960 omkom sammanlagt 1 846 svenska medborgare genom drunkning. Av dessa var 538 barn och ungdom i åldern 0—14 år, alltså endast 117 färre än trafikens 655 dödsoffer i samma åldersgrupper.

Även om drunkningsolyckorna — såsom motionsvis tidigare framhållits — visat en glädjande tendens att sjunka sedan en lång rad år, är dessa siffror ändå tillräckligt höga för att man såväl från samhällets sida som från enskilt håll måste sätta in alla åtgärder för att söka nedbringa antalet dödsoffer till följd av drunkning.

Den mest aktiva insatsen på detta område utförs av det sedan år 1898 verkande Svenska livräddningssällskapet.

Genom framställningar av olika slag har sällskapet stimulerat till statliga och kommunala ingripanden av obestridligt värde för drunkningsolyckornas bekämpande. Genom direkta åtgärder i form av film-, radio- och presspropaganda, uppvisningar och demonstrationer samt inte minst genom tillhandahållande — i huvudsak kostnadsfritt — av olika trycksaker har sällskapet nedlagt ett arbete som rönt erkännande i vida kretsar.

Arbetet har inte heller varit resultatlöst. Medan antalet drunknade per 100 000 invånare vid sekelskiftet var 22 har antalet nu sjunkit till omkring 5.

Men mycket återstår att göra innan man nedbringat drunkningsolyckorna till ett minimum.

Bekämpandet av småbarnsdrunkningarna har under de senaste säsongerna utgjort ett viktigt led i sällskapets verksamhet. Även när det gäller att motverka isolyckorna bedriver sällskapet en intensiv upplysningsverksamhet med begagnande av radio, film, television, etc.

När det gäller badolyckorna är det utom de badandes egen oförsiktighet framför allt bristen på goda säkerhetsanordningar som är den dominerande orsaken. Sällskapet har i syfte att åstadkomma en bättring på detta område dels anordnat kurser för utbildning av personal, dels medverkat till att ett stort antal livbojar, andningsgungor och bevakningstorn gratis tilldelas landets kommuner.

Sällskapet har dessutom biträtt kommunerna vid anläggandet av friluftsbad, varvid säkerhetssynpunkter av olika slag blivit särskilt väl beaktade.

Ett annat viktigt led i verksamheten har varit anordnande av simlärarutbildning, som på senare år genom sällskapets initiativ införts vid en rad skolor och vid de militära förbanden.

En omfattande rådgivning för anordnandet av simskolor har blivit en naturlig följd av dessa åtgärder. Såväl landsomfattande som regionala simkunnighetstävlingar för skolungdom och vuxna har anordnats för att stimulera intresset för simning och livräddning. Ett vittutgrenat samarbete med civila och militära myndigheter samt med frivilliga organisationer av olika slag för att bl. a. befästa och vidga simkunskaperna har ingått i sällskapets verksamhet.

Svenska livräddningssällskapets strävan har alltid varit att inom ramen för lägsta möjliga administrationskostnader och med i huvudsak frivillig arbetskraft söka få ut bästa möjliga resultat.

De medel som kunnat disponeras har främst kommit från medlemsavgifter, gåvor och blygsamma inkomster av märken och diplom. Statsmedel har vid några tillfällen ställts till förfogande för särskilda ändamål.

Om sällskapet i fortsättningen inför de ökade kraven på tidsenlig propaganda framgångsrikt skall kunna bedriva sin verksamhet, vilken som mål har att spara människoliv, krävs det dock att statsmedel ställs till förfogande.

Dessa medel skulle användas för den centrala propagandan med instruktionsfilmer, bildband, folders, broschyrer etc. samt till konsulentverksamhet under vinterns och sommarens försäsonger.

Det kan i detta sammanhang framhållas, att Finland, Norge och Danmark har årliga bidrag till motsvarande organisationer på respektive 50 000, 36 000 och 30 000 kronor.

Utskottet. Ett stort antal personer omkommer årligen genom drunkningsolyckor. Åtgärder för att åstadkomma en förbättrad simkunnighet, anordnande av säkerhetsanordningar vid badplatser m. m. samt en effektiv upplysningsverksamhet i hithörande frågor är därför av utomordentligt värde. Härvid har bl. a. Svenska livräddningssällskapets insatser varit av stor betydelse. Sällskapet har också vid olika tillfällen tilldelats bidrag av statsmedel för sin verksamhet. Yrkandena i de nu förevarande motionerna synes avse att sällskapet skulle lämnas ett fortlöpande statligt bidrag. Utskottet vill i anledning härav erinra om att utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 105 år 1959 hade att taga ställning till motionsyrkanden av samma innebörd. Såsom utskottet därvid framhöll, bör en utvidgning av den kontinuerliga statliga bidragsgivningen till nya ändamål ske med största varsamhet. Detta gäller även verksamhetsområden som i och för sig är av stor samhällelig betydelse. Med hänsyn härtill är utskottet inte berett tillstyrka motionsyrkandena. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t inom ramen för eljest anvisade medel skall kunna lämna sällskapet det stöd som kan befinnas erforderligt för speciella ändamål.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionerna I: 392 och II: 494 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 april 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Ivar Johansson, Birger Andersson, Bergman, Per Jacobsson, Fritz Persson, Ragnar Bergh, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Mårtensson, Svärd, Bertil Petersson, Lundström, Thorsten Larsson och Widén; samt

från a n d r a kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Almgren, Eliasson i Sundborn, Mellqvist, fröken Elmén, herrar Arvidson, Wedén, Cassel, Gustafsson i Skellefteå, Andersson i Knäred, Fagerlund och fru Holmberg.